

БУЖОВИНА

ПРЕДПЛАТА

на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ випосить :

на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:

у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всі дописи адресувати належить. — Бюро редакцій отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Чернихівський Месія.

III.

(Зрозуміть церковної мови. Що то таке латинізація? Кацапська віра. Фарисей. Виймковий стан.)

Ба не лиш нас всіх загалом але і нашу рідну мову дозволяє собі кацап Курдидик, і то знов покриваючи ся плащико м церкви, т. зн. надуживаючи церкви до своїх кацапських агітацій, зневажати. І того не гадаем ми більше терпіти; ми не повинні дальше і на се бути байдужні, що кацапи святики проповіді говорять не чисто по руски, а своїм „язичієм“. Везде треба порядок зробити. Замість пописувати ся прилюдно своїм неучтвом в словянській філології, і балакати, що наше богослужене зрозуміле для народу, що церковна мова то наша рідна мова, що наша мова а московська то все одно, треба-б, щоб такі Курдидики ліпше дбали о то, аби їх нарафіани розуміли молитви а не говорили пр. в Вірую: скрадавшого при бантійським три латі; не говорили зам. сокровище — цукровище; зам. оть лукавого — облукавого і т. д. і т. д. Отсе для святиків робота, се показує зарозом докладно, як зрозуміла церковна

мова нашому народови. Зрештою ми не перестанемо домагати ся, щоб наш на-рід по руски Богу молив ся, хоть би се і як було кацапам немило; щоб і богослужене, як акафисти, параклис і т. д. зрусчити, аби з него був більший духовний пожиток. Най собі кацапи кричать, що ми дбаючи о більшу зрозумілість богослуженя а тим самим о живійший інтерес для него, дбаючи о більший пожиток духовний з богослуженя, наш обряд латиньчимо; ми на то не зважаем і не будем звязати, бо у нас моральне добро нашого народу на думці, а не Москва, Петербург. Най собі такі Курдидики і всі кацапи любуют ся в красоті церковної мови, ми против того нічого не маем і самі зрештою се признаем, але для нас наша рідна руска мова найкрасша і ми не перестанемо твердити, що церковна мова для нашого народу незрозуміла, що через то і богослужене, особливо утрєня і вечерня, для него безхосенні, мертві; наш нарід слухає їх зовсім безучастно, відмовляє по кілька разів отченаш, а зрештою лиш позіває, винявши хіба „Слава во вишних Богу“ і „Свїте тихий“, котрі через те, що заедно повторяють ся, вбили ся ліпше в пам'ять і хоть на-рід і їх не розуміє, все таки при їх сьпі-

ві трохи оживляє ся. Аби оживити се богослужене, аби в народі викликати живу участь в хвалі Божій і в молитві, до сего зовсім не вистарчить той спосіб, який подає о. Курдидик в „Душпастирі“ ч. 23 із 1893 р., весь нарід вивчити на дяків; дяківске галагане канона і ріжних стихир, або чисто механічне читане псалмів і Апостола без найменшої тіни розуміня се не хвала Бога, се не молитва. Піднесенем духа до Бога а не лепетанем незрозумілих слів хочемо ми Богу молити ся. Чи се була ціль словянського богослуженя? Чи на те переклали св. Кирило і Методій грецькі книги церковні на словянське, щоб їх не розуміти, щоб богослужене було незрозуміле? Чи на се може, щоб навіть самі святики при богослуженю лепетали слова „никогда же иждиваемый“, „миротворцы“ (гл. Душпастир ч. 23 з 1893 р.) і и., не знаючи їх зміслу? Чи на се, щоб святик в щоденній молитві, в псалмі покайним, вимовляючи слова: *грѣхъ мой предъмною есть вино*, не знав сам, що говорить, і ще до того і людям фальшиво поясняв змісл, немов то се значить, що гріх є моею провинною. (Так поясняв один святик, кацапський матадор!)?

ПИТОМЕЦЬ.

Новеля

В. ЩУРАТА.

— 0 —

I.

Панні Ориси при збираню тарілок зі стола впап ніж і вбив ся острим кінцем в поміст.

— Гість до тебе приїде — озвала ся її молодша сестра, панна Галя.

— Добре, що до тебе приїхав!... Я вже обійду ся — трохи сердито промовила Ориси і з тацкою повною венної посуду пішла до кухні.

В о. Чермінського були слуги, але не було в его домі звичаю, щоб вони робили службу при обіді. „Нехай — мовляв він — панни до праці заправляють ся; воно й приємнійше якось“. Панни й заправляли ся в двійку, на переміну. Одна панна Юзя вільна була від того обовязку. Вона була сестринка паньства Чермінських — користувала ся в них більше правом гостя.

Було вже по обіді. Відсиджувати церемонії при столі не було потреби; гостей не було ніяких. Все-ж таки крім панни Ориси і двох паннів ніхто не рухав ся змісця. Панни, вставши, проходжували ся, — Юлько по ідальни, а Щерба із-за браку місця по сальоні. Галя і Юзя сиділи при столі, стріляючи до себе веселими очима і галками з хліба. Мовчки сиділи пан-отець і пані Чермінська. Вони курили папіроски, стріпуючи з них, попіл на

порожню тарілку. Обов були задумані, але одно і друге думало про що инше. Про що думала пані Чермінська, годі було-б відгадати навіть тому, хто знав її найліпше, навіть о. Чермінському. Наймарнійша річ могла бути в неї причиною задуми; найважнійша справа спроваджувала на неї таку саму задуму як і найбільша марниця. В тій хвили вона могла думати хоч-би про ті платки срібного снігу, що обліплювали вперто шибки вікон ідального покою — дивила ся саме на них. Але що о. Чермінський в перетєнях сивого диму бачив лиш дві думки, о се можна-б заложити ся: одну думку, чи пійти до польського кесенда на пообідного віста, — другу, чи покласти ся спати.

— Чи дівчина від Лавінського вже пішла? — спитав він по хвили.

— Від Лавінського? пішла — відповіла пані Чермінська. — А впрочім не скажу. Подиви ся, Юзю, до кухні, чи є ще дівчина від Лавінського.

Юзя як пташка схопила ся з крісла, побігла, глянула і сказала:

— Є ще!

— А коли є, то скажи їй, що я нині на віста не приїду — сказав о. Чермінський і вставши закурював свіжу папіроску. — Мене знову щось нині гірше в боці болить; положу ся на годинку.

По тій заяві, котру пані Чермінська приймила легким скривленем уст і нервовим рухом голови, він вже пустив ся до своєї канцелярії, де стояли два ліжка. В тім рипнули в передпокою двері і він ще вернув ся. Як серна по-

скочила на стрічу старому халатникови панна Галя і взяла від него почту: „Дѣло“ і дві кореспондентки. „Дѣло“ відобрав від неї о. Чермінський; картка одна була до Щерби, друга до пані Чермінської. Пані Чермінська прочитала свою тихцем, а прочитавши сказала:

— Чернишевські завтра приїдуть.

— Завтра? — спитав о. Чермінський. —

Добре, що написали, бо ми були-б ще на завтра мяса не купили.

Почта мабуть була тою причиною, котра держала всіх пів години по обіді в ідальни. Не стало причини, не стало в ідальни й осіб. О. Чермінський прочитував вже в своїй канцелярії на ліжку „Дѣло“; він читав его все „від дошки до дошки“, почавши від телеграмів, а скінчивши на дописах з провінції. Жіночий гурток переніє ся в ідальні до „бабинця“. Панни посідали в трійку на софі з ручними робітками; Юлько сів при столі, — рисував щось. Розмова крутила ся помалу коло звичайних, буденних річий.

— Де Щерба, Юльку? — спитала, вставши й заглянувши вперед до сальону панна Ориси.

— Або я знаю; пішов певно до тітки.

— Тепер до тітки? — здивувала ся пані Чермінська, що пускала саме в рух машину до шитя. — Се не може бути; тітка кладе ся по обіді спати.

— Ні, мамцю, він до учителя вийшов — озвала ся панна Галя, не відриваючи очий від канви.

— То борше вже; певно до учителя —

І само богослуженє в протягу віків змінювало ся, і маєм повне право жада-ти змінити те, що уважаємо за потрібне. Говорити в таких разях про латиньщенє обряду може лише глупий, загорілий ка-цап, а не сьвященик, дбалий о ширене віри і науки Христової.

В своїй загорілости горлає о. Кур-дидик, що наш нарід з цілою рішучо-стю противний латинізації. Він не хоче видіти того, що той наш нарід ці-лими товпами ходить по латиньских від-пустах, що він досить недвозначно горне ся до костелів; він не хоче призадумати ся, що в тім мусить бути глубша якась причина; він не хоче знати, що не так то дуже давними часами наше богослу-женє, говорячи словами о. Курдидика, не-зрівнано більше було златиньщенє, а по-мимо того наш нарід держав ся церкви; він не хоче зважити, що помимо нашого прекрасного обряду наша церков якое-не притягає до себе латинників хотьби і Русинів; він не може доглувати ся, що наш нарід шукає в церкві щось иншого, як самої мертвої форми; ему байдуже: най пропадає віра, най очивидячки упа-дає наш обряд, аби лише уратувати в ру-ским письмі **Ъ, Ы, Ъ!** і не допустити до живої мови. Чому? — Бо церковна мо-ва, а після его думки і **Ъ, Ы, Ъ,** лучать Русинів з Москвою і Петербургом.

То „единство Руси“ зн. Руси і Мо-сковщини для него все — се его віра, се его надія... се ті ідеали, на підставі котрих рад би він просьвічати наш на-рід; ему вже навіть уявляє ся в его фантазії, що „сознаніє того единства жие в серці нашого народа“. Нема що ка-зати, багато таких платних і неплатних Курдидиків кацапів потрудило ся над тим, аби сьвідомість того, що Русини і Москалі то одно і те саме, зацепити в серце руского народу, але даремна пра-ця, пусте мороченє голови, нічого также не поможе підпирати такі утопії сьвя-тими річами — вірою, церквою, бо ніхто

ще не зацепив грушки на дубі, яблоні на липі, сливки на груші.

Не знаю, як кому, але мені скоро попаде в руки якое кацапске глаголаніє до народу, завсїди приходять на ум ті фарисеї і книжники, що з ними і сам Ісус Христос не міг собі дати ради, що Его і замучили. Тепер вже знаю, чому се так.

Здоровому на голову чоловікови зда-вало-б ся, що рускі сьвященики повин-ні-б всїх сил докладати, аби науку Хри-стову, сьв. письмо, богослуженє наше зро-бити народови як найбільше зрозумілими, понятними, приступними, що се їх обо-вязок перекласти сьв. письмо на руску мову, так само як воно переложено вже на всїлякі инші мови а навіть на мо-сковску мову, помимо того що такі Кур-дидики твердять, що церковна а москов-ска мова то все одно; що вони повинні наставати на те, аби той руский пере-клад сьв. писма був в кожній хаті і там пильно читав ся, як се буває у инших християньских народів, щоби тим чином ширило ся слово Боже: міжтим у Русинів є багато сьвящеників, що раді би не-мов укрити перед народом науку Хри-стову, настають на те, аби слово Боже було для него мертва буква, для полі-тичних утопій посьвячують моральне до-бро народу.

Вже в 16-ім віку витворилась у нас на Руси повна сьвідомість того, що мова церковна для народу незрозуміла, і почавши від того часу пишуть ся у нас словарі церковної мови, толкує ся письмо сьв.; в 19-ім віку, судячи після загального поступу осьвіти, повинні-б ми по тих славних починах наших предків мати вже все те готове, видіти руску біблію в руках кожного Русина: аж ось замість того саме при кінци 19-го віку такі Курдидики, виродні сини матери Руси, голосять сьміло, що церковна мова то на-ша рідна мова, і що вона народови — признаючи заразом, що навіть сьвящени-

ки єї не розуміють — зовсім зрозуміла! Лячно стає подумавши, де ми опинились при кінци 19-го віку!

Взагалі супроти церкви рідної на-ходить ся тепер руский нарід в якимсь виїмковім положеню. На Буковині поза-сїдали в руских парафіях сьвященики Румуни, що не вмють майже нічого ру-ської мови і задлятого не проповідують, богослуженє відправляють по румуньски, не катехизують і т. д.; на Україні не сьміє сьвященик проповідувати рускому народови в его рідній мові, а у нас по-засїдали кацапи сьвященики і в конси-сториях і по парафіях і менше більше те саме роблять, що діє ся на Буковині і на Україні — вони спиняють релігій-но-моральний розвиток нашого народу. А прецінь ми в Австрії маємо волю роз-вивати ся, а особливо в релігійно-мо-ральнім взгляді могли-б ми зовсім сво-бідно після нашої власної волі розвивати ся, але перед усім треба сьвідомости то-го, в чім спочиває лихо, і як повинно бути, тоді вже ми упораємо ся з тими, що стоять нашому розвиткови на пе-решкодї.

Справи болгарські.

Ми вже в попереднім числі подали деякі коротенькі вісті про болгарські справи; тепер же хочемо трохи близше їм приглянути ся. Князь Фердинанд приїхав дня 12-го с. м. щасливо до Софії, витоний міністрами, урядниками, війском і духовенством — з виїмкою митрополита Клі-ментія, котрий звинив ся „недугою“. Загально завважано, що на двірци не явив ся ані один заступник чужих держав. Дня 14-го с. м. пра-знував князь дев'яту річницю свого вступлення на болгарский трон. З тої нагоди злагодили офі-цири бенкет, на котрий запрошено князя. Там так дуже одушевляли ся князем, що его аж на руках понесли до воза. В Болгарії взагалі бере верх партия війскова. В неприсутности князя вийшло перше число органу війскової партії, „Війскового Дневника“, котрий друкує ся в при-дворній друкарни. Орган той накидує ся на мо-сковцїв і сирієє сполученій партії Стамбуло-

згодила ся пані Чермінська. — А ти що, Юль-ку, робиш?

— Рисує,— відповіла за него панна Юзя.

Пані Чермінська призадумалась на хвилю.

— Але скажи ти мені, Юльку, — озвала ся вона по короткій мовчанці, — чому ти кольоквій не робиш? чому ти тепер бодай не вчиш ся? Вже люди з тебе сьміють ся. А мені то приємно?

— Коли ви хочете, щоби я вчив ся, то посилайте мені гроші, щоб я у Львові міг си-діти. Я на Камчатку вчити ся не приїхав.

Юлько все називав мале жидівське містечко на Поділю, де жили его родичі, Камчаткою. Він, скінчивши гімназію і записавшись на у-ніверситет у Львові, нерадо їздив домів; їхати мусів, коли казали приїздити й не прислали грошей, а виїздив до Львова, скоро лише міг.

— А чого-ж ти сидиш на Камчатці? — спитала панна Галія. — Я бувши тобою зараз виїхала би.

— А диви ти на неї, яка вона мудра! Дай мені гроші, що вторгувала за барани, то я ва-раз поїду.

— Барани я за свої гроші купила на ве-сну й для себе їх тепер спрдала. Ти міг так само зробити.

— А прецінь трохи ти мігби вчити ся. Чи ти не думаєш робити екзамену? — вдала ся в розмову мати.

— Добре вам! говорити — вчити ся! Права — то така суха річ, що їх дуже трудно

вчити ся, особливо тому, хто не має до них замилюваня.

— І коли-ж ти будеш мати то замилюванє?

— Е-ет! щоб мати до чого небудь зами-люванє, треба се перше добре знати.

— Говорила небиженька!... — сказала панна Галія. — Не вчить ся, бо не має замилюваня; замилюваня не має, бо не знає, бо права трудно без замилюваня вчити ся!

— І ти ще будеш тут базікати? — осьмі-хаючись звернув ся до неї Юлько.

— Тихо, Юльку! А вже-ж ти собі сам права вибрав, — промовила знову мати. — Ми тобі казали: йди на теологію. Твій дід один і другий був попом, тато твій піп, і ти міг ним бути.

— Дайте ви мені спокій з вашою „будою“. Впрочім, коли не зроблю екзамену, дасте мені ето ренських відційного, то я й до буди піїду. А тепер ще час...

— А коли не дамо? — спитала панна Орієся.

— То поїду до Америки каміне товкти!

— Так по що-ж ти три роки матуру ро-бив? До каміня матури не треба.

Юлько зачав вже щось говорити, та в тім на дворі задвонило. Всі три панни кинули ся до вікна і заки Юлько та пані Чермінська встали, щоб і собі подивити ся, вони вже з кри-ком: питомець приїхав! як наполохані воробці втікали до кухні, а з кухні до спіжарні, з від-ки ще пару хвиль чути було їх глухий сьміх і шепіт.

Слуга з кухні прийшла до покою.

— Чого тобі, Ксеню? — спитала не мень-ше перестрашена пані Чермінська.

— Паннунці хочуть вбирати ся.

— То занеси їм!

І вона чим скорше наклала їй з шафи повний оберемок сукинок і стаників.

Гість на селі чи на малім містечку в п'ятницю — то завсїди клопіт, а вже не по-жаданий він в такій ситуації тоді, коли ним є чужий питомець в хаті з дорослими панна-ми. Пані Чермінська стратила на хвилю голо-ву. Вона ледви встигла пригладити собі гребін-чиком волосє і позбирати з сукиї кусники ни-ток. В хвили, коли хотїла скочити по мужа, щоб вї виручив і приймив гостя, відчинили ся входові двері. Годї було відходити. Молодий, низенький, руєвий та білий з лица питомець стояв вже в передпокою проти скляних дверей до їдальні. На щастє з сальону показав ся за-спаний ще о. Чермінський. Господарі з двох противних сторін ждали на перше слово гостя, котрий несьміливо якое поклонив ся, потім не анав, що сказати і сказав: Слава Ісусу Христу, а донерва отямившись представив ся:

— Дубович, окінчений богослов...

— Ах, витайте нам — урадовано сказав о. Чермінський, підчас коли Дубович цілував вже ручку господині дому, котра все ще не анала, як їй озвати ся.

— Та я вашого батька дуже добре знаю, ми з ним в однім році висьвятити ся. І вас — так мені щось здає ся — десь бачив, але де...

— На празнику в о. Суходольского —

ва і Радослава. Заразом заявляє „Військовий Дневник“, що князь в небезпечности, отже треба его хоронити.

Перед приїздом князя писали всі заграничні газети, що треба сподіватись державного замаху, що вже все до того приготовлене і т. п., а міжтим нічо з того не сповнило ся. Все спокійно, а навіть здає ся, як коли-б інтереси кн. Фердинанда стояли не зле. Правда, его заходи в справі его законного становища ще не увінчали ся успіхом, ще не знати, як фактично відноситься до сеї справи сама Росія, але вже підносять ся голоси, котрі поважно розбирають справу признання кн. Фердинанда князем болгарским, а се є доказом, що в тій справі щось робить ся поволи.

Доси все розширювано вість, що Австрія не признасть кн. Фердинанда, коли він піддасть ся вливам російским, що взагалі Австрія в тім взгляді робить труднощі і т. п. Тепер же простує Fremdenblatt, орган міністерства справ заграничних, ті вісти і називає їх безпідставними висказами деяких газет тому, бо прецінь австрійське правительтво при всіх нагодах висказувало бажане управильненя державно-правного становища Болгарії і що Австро-Угорщина не заступала ніколи в Болгарії егоїстичних інтересів. Австрія не мішала ся ніколи до внутрішнього розвою балканських країв, політична самостійність мала бути запоручена міжнародними угодами, совістно Австрією респектованими. Про теперішнє становище Австро-Угорщини до Болгарії пише Fremdenblatt: У Відні не мають ніякої причини казати, що вибір кн. Фердинанда був незаконним і для того не мали обави полішити в Софії дипломатичного репрезентанта. Коректність того поступованя признала й Росія, тож не домагала ся залагодженя тої справи від Порти. Коли-ж тепер в наслідок порозуміння меж Болгарією а Росією справа признання кн. Фердинанда мала би знову прийти на порядок денний, то для нашого правительтва будуть міродайними в сій справі єдино лиш ті норми, котрі можуть становити основи якогось порозуміння і коректного поалагодженя. Ті норми уложені в Арт. III берлинського договору. Після дословного змісту того артикулу буде становище кн. Фердинанда яко князя болгарского неоспоримо законним, скоро князь яко виїшовший із свободного вибору буде затверджений Портою за згодою держав. Коли управильнене справи болгарского престола настане при точн м зберіганю сеї постанови договору, то австро-угорське правительтво без обави буде причиняти ся до сповнення тих бажань кн. Фердинанда. Коли-ж би з нагоди управильненя справи престола мали на-

стати які постанови що-до віри князя або династії, то такі постанови могли би прийти до залагодженя лиш в случайній звязи з рівночасними міжнародними кроками для узаконненя становища кн. Фердинанда. Держави же мусіли би рішене о вірі пануючого, не порушене ніяким способом в берлинськїм договорі, уважати за внутрішню справу конституційну Болгарії.

Наконець мусимо згадати ще про одну справу, котра мусіла би бути залагоджена при управильненю державно-правного становища Болгарії, а то справи унії Вхідної Румелії з Болгарією. Тут підготовлено залагоджене сеї справи міжнародною угодою в 1886 р. на основі конференції амбасадорів, коли то змінено первістний зміст берлинського договору. І тепер ще до кажом може служити та формулка, що кождочасний князь болгарскій єсть заразом за згодою підписаних на договорі держав Генерал-Губернатором Вхідної Румелії.

Коли-б мали наступити які зміни в Болгарії, то Австро Угорщина—після заявленя Fremdenblatt-у—буде ті змаганя підперати льоально на основі міжнародних угод і з тим припущенем, що так само будуть поступати і другі держави. Так можна би усунути справу болгарську з першого місця дискусії, а в тім мають всі кабінети однаковий інтерес.

Так пише орган австрійського міністерства заграничних справ і з того виходить, що коли Росія признасть кн. Фердинанда болгарским князем за згодою Порти, то він буде лише князем болгарским, а не заразом і румелійским, бо у Вхідній Румелії він може лиш бути Генерал-Губернатором. Се значило би ослабити свою власть, отже не знати, що тепер кн. Фердинанд вибере. Ся статя Fremdenblatt-у викликала в цілій заграници дуже добре вражінє і заспокоїла деякі горячкові уми, котрі побоювали ся непорозуміння між Австрією а Росією. З Петербурга доносять, що та статя є для тамошних кругів політичних несподіванкою і що тепер надіяють ся порозуміння між обома державами в справі болгарскій.

Дрібні вісти.

Чернівці, дня 19. серпня 1895. р.

З нагоди вчерашних уродин Є. В. Цісаря відбула ся в нашім місті о 5-ій годні зраня серенада військової музики по головних улицах, потім о 8-ій годні військова парада на толоці

коло публичного огорода. О годні 9-ій відбуло ся богослуженє за Є. В. Цісаря в гр. пр. семинарицькїй церкві, а о годні пів до десятої в р.-кат. костелі, о год. пів до 11-тої в гр.-кат. церкві, о год. 10-ій в божниці. На всіх богослуженях були заступлені уряди і військо. О 12-ій годні складали всі уряди і достойники своє желаня на руки краевого президента гр. Гоеса. О год. 12-ій був пир в офіцирськїм касині, о год. 2-ій зполудня у краевого президента. Крім того відбуло ся в честь цісаря стріляне до ціли за нагородами і народний фестин. Зі всіх лиць видко було вітху і сердечну вдячність для нашого Найяснійшого Монарха за его мудрий і повний любови провід, котрим Він забезпечує нам мир і свободу і впроваджує свої народи в ряди культурних держав. Всі стани австрійської суспільности відчувають добродійства, які для нас вчинив наш монарх, і з дитинною любовію молились, щоб Провидіне благословило Нашого Найяснійшого Монарха Франц Йосифа I-го на многі щасливі літа!

Відзначенє. Правительственний радник професор учів. др. Фридрих Шулер-Лібльой одержав з нагоди переходу в стан супочинку титул радника двору.

Зі Станіслава пишуть нам: З нагоди уродин цісарских відбув ся в Станіславові заходом і коштом корпусу офіцирского в тамошнім касині військовим величавий пир на 200 осіб, на котрий запрошено і Преосвященного єпископа Куїловского яко представителя місцевого духовенства. Зпоміж польського духовенства запрошено також лише пароха о. Кершку. Преосвященний Куїловский, дякувати Богу, подумав на стільки, що міг взяти участь в згаданім пирі...

206-та читальня „Просвіти“ закладає ся в Дорогомишли, яворівського повіта, заходами тамошних селян. Статути вже внесено до галицького намістництва.

Варстат ткацкий товариства ткацкого в Косові переняв галицький виділ краєвий від дня 1. вересня с. р. почавши в цілости на фонд краєвий а іменованій новий учитель і фаховий управитель Казімір Ямроз обняв уже на власність варстат нового закладу краевого. Куратором того закладу іменував виділ краєвий Володимира Душпинського, нотаря в Косові, а товариство ткацке відступило свої будинки на поміщенє варстатів, школи і мешканя учителя, а надто обовязала ся доставити для школи потрібної пряжи.

Смерть лихваря. З Одеси доносять, що якийсь Завель, властитель сільця в Бесарабії, застрілив мільонера, жда Дияманда, котрий наложив на его маєтність секвестр і грозив екзекуцією. Дияманда знали загально яко лихваря і пиянку найгіршого рода.

Жидівська божниця в Чернівцях буде одною з перших публичних будівель черновецьких, котра буде мати електричне освітленє. Тепер провадять ся переговори між черновецьким кагалом а заступником електричного заведеня. Треба надіятися, що й інші церкви возьмуть собі з того примір і небавом запровадять у себе електричне освітленє.

Нічого собі лікар. Як безсовістно всякі шахраї використовують непорадність і темноту нашого народа, нехай послужить за новий доказ слідуєчий факт. До селянина Василя Хрипяка в Грибовичах, львівського повіта, прийшов зарібник Данило Чупіль з Ясениці рускої, каменецького повіта, і представив ся ему яко лікар, що влічить від всяких слабостей. Дав Хрипяк ему 1 зр. за поправу молока у корови, а надто визичив ему свій кожух. Від Хрипяка пішов лікар до Андрея Дубляна і взяв у него 10 зр. за ліченє его сина, з котрим разом з матерію поїхав до Львова і там їх лишив. Хрипяк здібав в четвр свого „лікаря“ і казав его арештувати.

Божевільний убийником з моравского Берна доносять: В селі Голубиць коло Австерліцу мешкає мельник Николай Геніг з Марією Келлак. Мельник заслаб на тиф, а дня 7-го с. м. показали ся у него ознаки божевільства. Дня 8-го с. м. пішла Келлак до поблизької криниці по воду, а коли вернула, не застала в хаті сво-

пригадала мужеві пані Чермінська. — Ви там були, пане, неправда-ж?

— Був три роки тому. Там я паньство теж перший раз пізнав. Отця добродія бачив я частійше, тільки паню добродійку може не пізнав би відразу, хоч моя мати вічно їх спомінають. І тепер засилають паньству мої родичі повдоровленє.

— Дякуємо сердечно! А ви, пане, тепер з Добрилівки просто? — спитали майже разом обоє Чермінські.

— Ні, прошу. Я тепер від свого вуйка з Помялова.

— З Помялова!... від вуйка!... — повторила пані Чермінська.

В тій хвилі з „бабинця“ повагом виїшла панна Галя. Пан Дубович зробив поважну міну, та зараз-же й осміхнув ся злегка.

— Маю честь представити вам нашу молодшу доньку, — сказав живо о. Чермінський і зробив рух правою рукою. — А тобі пана Дубовича — і він махнув лівою рукою в сторону Дубовича, неначе-б кланяв ся.

Вони звитали ся, подавши собі руки.

— Вас я торік, пані, на весілю бачив, — промовив пан Дубович.

— В Рихвиці — додала панна Галя.

— Але-ж бо ти, Міцю, забуваєш ся, а я при тобі. Ми навіть пана Дубовича сідати не просимо.

— Перепрашаю, просимо ближше — сказав о. Чермінський і вступив ся від дверей до сальону.

— Просимо — повторила й пані Чермінська.

На пальцях ступаючи, неначе-б бояв ся чого, виїшов пан Дубович до сальону, а за ним о. Чермінський. Пані Чермінська скориставши з відповідної хвилі виїшла до кухні, але зараз же й вернула ся.

— Перепрашаю вас, пане...

— Прошу дуже!

— Ваші коні до Помялова нині не пійдуть?

— А я думаю, що могли-б.

— Ні, ні, — вдав ся в розмову о. Чермінський, сідаючи проти гостя на фотели й присуваючи до него пачку тютюну і папірки. — На таку завирюху не можна. Скажіть там фірманови, нехай випраже і відведе до стайні, а їхати буде можна й завтра.

— Але-ж, Отче добродію, такий захід.. — почав Дубович.

— Ви не журіть ся, пане. Захід наш, а всхід ваш. І тютюн ваш! — додав о. Чермінський, вельміхаючи ся й присуваючи ще ближше пачку тютюну до гостя.

— Дубович не протестував вже. Він почав ліпити папіроску, лишивши ся сам на сам з о. Чермінським в сальоні.

(Дальше буде.)

єї маленької дитини. Геніг казав, що то сусіди дитину взяли до себе. Але показало ся, що Геніг в божевільстві зарубав серпом дитину, потім єї посікав на кусинки і кинув через вікно в город. Геніга не можна задля тьфу перевести до шпиталю. Кепакову арештовано, бо є підозріне, що она нарочно лишила дитину без надзору з божевільним.

Руска читальня в Самушині розв'язала ся добровільно.

Весела війна о рабінат вибухла в цїлійскім місті Глогові (в Шотні) між жидами. В місяці маю помер рабін, а жиди поділили ся телер на три партії, з котрих кожда хоче свого кандидата перефорсувати. Але та війна має свої веселі сторони. Провідник одної партії називає себе „Булянке“, але газети противників пишуть, що „він хіба розум стратив, бо прецінь аві его батько, алі дід або бабка не були гуситами“. На чолі другої партії стоїть чоловік, котрий надав собі імя „Гарібальді“. Не знати лише, яка історична особа стоїть на чолі третьої партії.

Собачі іспити. В Дрезні роблено семи днями проби, о скілько пси на випадок війни можуть бути пожиточні в армії і одержано такі результати: передовсім виспано против мнимого ворога патрулі піхоти. При кожній патрулі біг пєс. Маневри тревали кільканайцять годни і пси як найдокладніше переносили денеші від одного відділу до одного. Один кілометр перебігали в двох а що-найбільше в трех-мінутах. Відтак компанії утворили ради боеві в відступах (тіралієрскі). Стрільцям треба було донести амуніцію — і з тої задачі пси вивязали ся як найлучше. З привязаними на хребті клуночками бігли они від вояка до вояка і ждали терпеливо, поки стрілець не забере собі потрібні набой. Війнци здали пси іспит також в характері помічників служби санітарної. Волки удаючи ранєних і убитих клали ся під корчами і кіпцями, деякі поховали ся в ровах і ярах, а пси, маючи добрий нюх, знаходили їх скоренько. Надивавши такого вояка починали брєхати або приносили рукавички, шапки, торби до воза санітарного, даючи тим знати, що в якійсь околиці находить ся воль. А треба знати, що сям разом мали пси діло з жовнірами звєсім незнакомими, вибраними з усяких полків німецьких, котрі перший раз в житю брали участь в маневрах під Дрезном і у виправах з дресованими собаками.

Нєщасливий острів під взглядом потворів є Крєга. Там дуже часто трафляє ся, що жінки родять яку потвору. Так семи днями народила ся дитина, що мала голову, зуби і ноги пєса. Родичі були в розпущі, але на щастє дитина жила лише дві годни.

Помер в Чернівцях конценіст фінансової дирекції Іван Плях в 30-ім році життя.

„ДНІСТЕР“

товариство взаїмних обезпечєнь

у Львові,

улиця Валова ч. 11,

заснованє на підставі концесії ц. к. міністерства справ внутрішних з дня 9. грудня 1891. р. ч. 22751, розпочало свою діяльність дня 15. н. ст. вересня 1892 р.

„Дністер“, опертий на засаді взаїмности своїх членів, обезпечєє всяке майно движимє і недвижимє против шкід огневих під найприступнійшими услївами і почислює можливо найнижші премії.

Всякі шкоди ліквідують ся і виплачують ся сейчас по пожарі.

Зголошенє о уділенє агенції в місцевостях, де нема агентів „Дністра“, приймають ся.

СИЛА КНИЖКИ

або

О просвіті народній.

Під таким заголовком вийшла брошура в Чернівцях

написана

учителем Дарієм Пігуляком.

Ціна 25 кр., з пересилкою 27 кр. — Замовляти можна в редакції „Буковини“.

КНИГАРНЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

у Львові, улица Академічна ч. 8.

продає слїдуючі книжки:

	зр. кр.
Юрій Федькович. Повісти і оповіданя	— 20
Михайло Старицький. В темраві, драма	— 20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. I. 80 кр. ч. II. 50 кр., ч. III	— 80
— Книга казок, поезії часть II.	— 60
— Під хмарним небом, поезії ч. I.	1 —
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4-50 зр., з пересилкою	5 —
— Кобзар для дітей	— 20
Мих. Коцюбинський. „Хо“, оповіданє	— 10
Левенко. Пани і люди, повість	— 80
— Салдатський розрух	— 10
Герінг-Герасимович. Що то є господарність	— 20
Осип Маковей. Поезії	— 10
— „Оферма“ — новела	— 20
К. Т. Подолєнко. За громаду, хроніка	— 20
Іван Франко. Жіноча неволя в руських піснях народних	— 35
— Без праці, оповіданє	— 20
— Лис Микита Гєгого	— 50
— Украденє щастє, драма	— 30
Уманець і Спїлка. Словар російсько-український ч. I. і II. по	2 50
І. Вахтовий. Українство на літерат. позвах з Московщиною	— 50
Ом. Партицький. Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка	— 35
Вас. Рїленко. „Івігенія в Таврії“, драма	— 30
Записки Товариства імені Шевченка ч. I., II., III., IV., V. і VI. по	1 20
Ю. Кебан. Сибір ч. I. II.	1 20
Кирило Студинський. Лїрички, студія	— 20
— Пересторога	1 —
Василь Щурат. Пісня про Ролянда	— 50
Леся Українка і Макс Ставинський. Книга пісєнь Г. Гейне	— 80
— На крилах пісєнь, збірник поезій	— 60
Павло Граб. Збірник поезій ч. I.	— 20
— З чужого поля, переклади ч. I.	— 20
Др. Огоновський: Історія рускої літератури II. 3 зр., III. ч. 1 і 2 — 4 зр., IV. 1 зр., а том I.	3 —
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1 50
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I.	1 —
— Чорна Рада, повість	— 80
Іван Нечуй. Повістки і оповіданя	— 30
— Сьвітгляд українського народа	— 30
— Кайдашева сім'я, повість	— 50
— Навіжена, повість	— 20
— Над чорним морем, повість	— 90
— Хмари, повість	1 50
— Причена, повість	1 50
— Микола Джєра, повість	— 80
— Поміж ворогами	— 50
— Поначись	— 10

ВИЙШОВ

МОЛИТВЕННИК

виданий „Просьвітою“

в народній мові, великий, обіймаючий 640 сторін друку, найповнійший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослужєня церковного, іменно: а) з Вечєрні. б) з Повечєрніцї малої, в) з Повечєрніцї великої, г) з Утренї, д) Літургїя сьв. Іоана Золотоустого, е) Молитви з часї сьв. Літургїї. III. Тайни покаяннє і прєсєв. Евхаристїї. IV. Молитви для різного віку, стану і в різних потребах V. Молитви в часї великого посту. VI. Молитви на празники а) Господські, б) Богородичні, в) Сьвятих VII.) Молитви сполучєні з відгустами, VIII.) Акафист до а) Ісуса Христа, б) Прєсєв. Богородицї в) сьв. Отця Николая. IX.) Молебен до прєсєв. Богородицї. X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокїмени а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господські, Богородичні і Сьвятих, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і пнєші піснї церковні. XII.) Місяцєслов цїлого року.

Сей молитвенник дістати можна в канцелярії товариства „Просьвіта“ і в книгарні Ставропігїйській і перепл. заведеню Мих. Спожарского по таких цінах:

- 1) Молитвенник брошурований — зр. 70 кр.
 - 2) оправлений на-пів в полотно з одвітними відтисками — „ 90 „
 - 3) оправлений цїлов полотно з золочєнями і відтисками 1 „ 10 „
 - 4) оправлений як під 3) з додатком золочєних берегів 1 „ 30 „
 - 5) оправлений на-пів в шкіру з золочєнями і відтисками 1 „ 10 „
 - 6) оправлений цїло в шкіру з золочєнями і відтисками 1 „ 60 „
 - 7) оправлений як під 6) з додатком золотих берегів 1 „ 80 „
- Замовляючі поодинокє Молитвенники звольєть присилати на оплату почти 20 кр.

Альбум заслужєних Русинів.

Ціна 70 кр.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

мас на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаговану Омєлян Поповичем року 1886, 1887., 1888., 1889., 1890., 1891., 1892 1893., 1894., по 1 ал. 20 кр. за рочник, а всі 9 разом за 9 зр.

3 пересилкою поштовою 9 зр. 30 кр.

Чума горілчана.

Сумна історія для перестороги і науки бідним і богатим, старим і молодим переповів і тверезим руским читальникам присьвятив Омєлян Попович. Книжка ся має 80 сторін і коштує 20 кр., поштою 25 кр.

ПРАВДА

ВІСТНИК

полїтикл, науки і письменства, виходить двїчі в місяць по ціні на рік 4 зр. пів року 2 зр., на чєрть року 1 зр.

у Львові, улица Академічна, ч. 8.

